

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

postmottak@kud.dep.no

Deres ref.: 2006/00881 ME/ME3 LPØ:MK Vår ref.: 016.1 BW

Oslo, 26. oktober 2010

HØRINGSUTTALELSE: MEDIETILSYNETS GJENNOMGANG AV NRKS TJENESTER PÅ NYE
MEDIEPLATTFORMER

Vi viser til høringsbrev av 23. august d.å., og forlenget høringsfrist til 29. oktober.

Medietilsynet la 29. juni fram rapporten ”Gjennomgang av NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer”. Tilsynet skriver i rapporten følgende om oppdraget:

”Oppdraget er å vurdere om NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer faller inn under allmennkringkasteroppdraget slik dette fremgår av NRKs vedtekter §§ 12 til 17, med spesiell vekt på § 17 (jf. brev til ESA fra departementet av 13. oktober 2009). Departementet uttalte i etatsstyringsmøte 20. november 2009 at Medietilsynet kun skal gjøre en vurdering av om NRKs tjenester kan sies å falle innenfor allmennkringkasteroppdraget, og at det ikke skal gjøres en vurdering av tjenestenes eventuelle konkurransebegrensende effekter.”

MBLs merknader vil være relatert til NRKs vedtekter og allmennkringkasteroppdraget, og vi vil ikke i detalj kommentere hver enkelt tjeneste som blir vurdert i rapporten.

Rapporten omhandler grensene for det lisensfinansierte allmennkringkastingsoppdraget og dermed NRKs rolle i medielandskapet. Det er en rapport som kan bidra til å legge føringer for deler av norsk mediepolitikk i lang tid framover. Den belyser nemlig at det er et påtrengende behov for en grundig politisk avklaring om NRKs rolle og handlefrihet på nye plattformer. Rapporten viser tydelig at det viktigste styringsinstrumentet for NRK, vedtektene, ikke er godt nok egnet til å styre allmennkringkastingsselskapet NRK i det digitale medielandskapet. MBL mener at NRK-vedtektene ikke gir en tilstrekkelige klar offisiell definisjon av hvilke tjenester som faller inn under allmennkringkastingsoppdraget.

Ett eksempel viser dette. § 13 d sier at ”NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.” MBL er rimelig trygg på at papir er en viktig medieplattform. Betyr dette at vedtektene krever eller tillater at NRK for eksempel skal publisere en avis? Dette illustrerer etter MBLs syn at en grundig diskusjon om NRKs rolle er nødvendig.

NRK er en viktig institusjon, og det har vært avgjørende for utviklingen av gode radio- og tv-tilbud at vi har hatt en lisensfinansiert allmennkringkaster. Derfor er MBL tilhenger av at NRK fortsatt skal være en offentlig finansiert allmennkringkaster. Det er derimot høyst uklart hvorfor allmennkringkastingsoppdraget skal utvides til å gjelde enhver selvstendig ny tjeneste, knyttet til ethvert innholdsmessig tilbud som dekkes av radio og fjernsyn, på enhver ny medieplattform.

NRKs lisensinntekter betyr at NRK i 2010 har sikre inntekter i størrelsesorden 4,4 mrd. kroner. Lisensen er ikke konjunkturavhengig. NRK er derfor beskyttet fra markedsmessige svingninger som andre mediebedrifter blir eksponert for. Dette er en klar og stor konkurransefordel for NRK. NRK konkurrerer ikke bare med andre kringkastingsselskaper og -stasjoner, men også med aviser og ukeblader. De konkurrerer om tid og oppmerksomhet. NRK opererer dels i de samme markeder som andre mediebedrifter, og konkurrerer med avisene om de samme nyhetene. I særlig grad er konkurransen et faktum på nye plattformer som internett og mobiltelefon.

Dersom Medietilsynet har rett om hva som faller inn under – eller kan falle inn under – allmennkringkastingsoppdraget, har det i realiteten funnet sted en nesten grenseløs utvidelse av dette oppdraget. Rapporten gjennomgår ca 120 ulike tjenester – og konkluderer med at det i to – 2 – tilfeller kan reises tvil om de er dekket av vedtektene. Dersom Medietilsynets vurdering av hvilke grenser NRKs vedtekter setter for hvilke tjenester NRK kan lansere innenfor sitt oppdrag er korrekt, må det konkluderes med at det knapt finnes grenser for allmennkringkastingsoppdraget og NRKs handlefrihet. Hvis denne vurderingen skulle bli stående, og vedtektene ikke endres, er det svært alvorlig og gir grunn til stor bekymring. Det vil ha vidtrekkende konsekvenser for utviklingen av det norske medielandskapet og andre mediebedrifters utviklingsmuligheter.

Vedtektenes § 12 a sier at ”NRKs samlede allmennkringkastingstilbud skal ha som formål å oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet.” Dette belyser et gjennomgående trekk ved vedtektene: de gir NRK så vide rammer at NRK i praksis kan utkonkurrere alle aktører som må overleve på inntekter fra markedet – dersom NRK først bestemmer seg for det. Dersom NRK lager et gratistilbud vil det være så godt som umulig for andre å tilby noe lignende mot betaling.

Etter vårt syn verken skal eller kan et lisensfinansiert NRK bygge opp nye selvstendige, frittstående tilbud på nye plattformer, løst fra den innholdsproduksjonen som skjer med utgangspunkt i oppdraget knyttet til radio- og fjernsynsvirksomhet. Selvsagt må NRK kunne benytte internett til å formidle sine tjenester, men vi trenger en grunnleggende debatt og politisk avklaring av om allmennkringkastingsoppdraget skal gjelde så uavgrenset på nettet som rapporten gir indikasjoner om. Dersom Medietilsynets fortolkning er korrekt, betyr det at det legges opp til en massiv forskjellsbehandling av medieaktørene i Norge, og en sterk konkurransevridning i favør av offentlig medieeierskap.

MBL kan ikke se at det foreligger et sterkt samfunnsmessig behov for å utvide allmennkringkastingsoppdraget på nye plattformer slik rapporten påviser faktisk skjer, og tar derfor til orde for at NRKs vedtekter må revideres på en måte som tydeliggjør NRKs rolle som en ikke-kommersiell offentlig finansiert allmennkringkaster.

Vennlig hilsen

MEDIEBEDRIFTENES LANDSFORENING

Arvid Sand

Adm. dir.